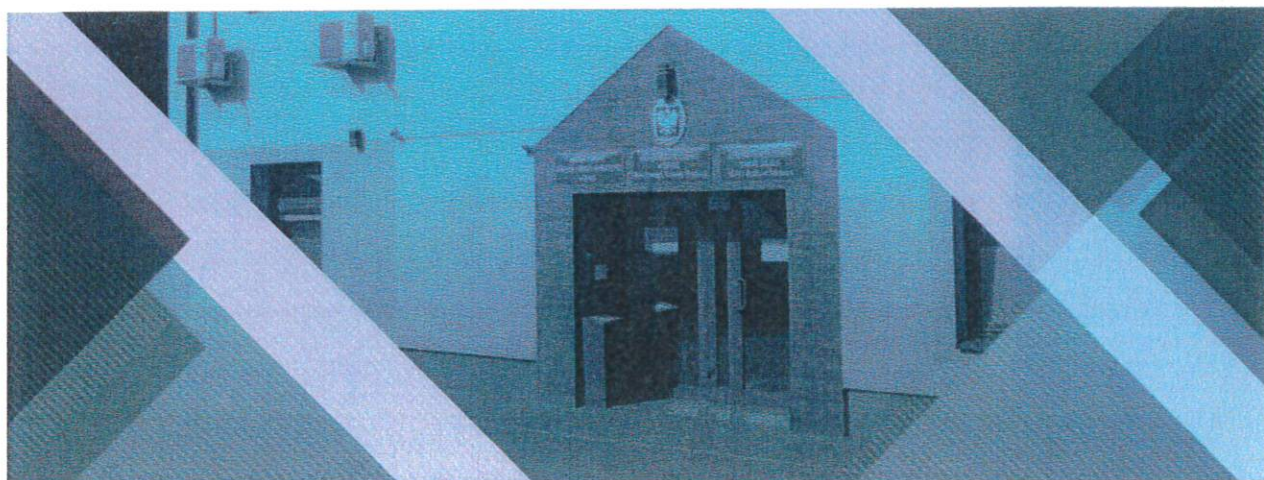

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SKALE ZA
2025 r.

1. Wstęp

Sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale za 2025 rok przedstawia zakres realizowanych zadań, podejmowane działania oraz osiągnięte rezultaty w obszarze pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców Gminy Skala. Dokument stanowi podsumowanie całorocznej pracy Ośrodka, wykonywanej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności ustawą o pomocy społecznej oraz innymi aktami regulującymi system wsparcia rodzin i osób potrzebujących.

W 2025 roku Ośrodek realizował zarówno zadania własne gminy, jak i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, obejmujące m.in. udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, pracę socjalną, wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomoc osobom starszym, z niepełnosprawnościami oraz osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Działania te były prowadzone we współpracy z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz lokalną społecznością.

Celem podejmowanych inicjatyw było nie tylko zapewnienie bieżącej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ale również wzmocnienie ich samodzielności, aktywizacja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Niniejsze sprawozdanie odzwierciedla skalę i charakter podejmowanych działań, a także stanowi podstawę do dalszego planowania i doskonalenia systemu wsparcia na terenie Gminy Skala.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jest Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.). Ustawa o pomocy społecznej jest głównym i najważniejszym dokumentem regulującym kształt systemu pomocy społecznej w Polsce. Definiuje ona m.in. zadania z zakresu pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, organizację pomocy społecznej, jak i zasady oraz tryb postępowania kontrolnego z zakresu pomocy społecznej. Poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

1. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.

2. ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.
4. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r.
5. ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
6. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r.
7. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.
8. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.
9. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
10. ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r.
11. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.
12. uchwały Nr 149 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 z dnia 23 sierpnia 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 881)
13. ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
14. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.

Organy władzy publicznej mają konstytucyjny obowiązek ochrony jednostek znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, co realizują poprzez różne formy wsparcia, takie jak świadczenia pieniężne i niepieniężne. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale jest jednostką organizacyjną Gminy Skala powołaną do wykonywania zadań z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych i innych zadań określonych w statucie Ośrodka.

2. Działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej stanowi jednostkę organizacyjną realizującą zadania z zakresu polityki społecznej państwa, których celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w działaniach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwia im funkcjonowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym do opracowywania i realizacji programów osłonowych.

W realizacji swoich zadań Ośrodek współpracuje na zasadzie partnerstwa z organami administracji samorządowej i rządowej, organizacjami pozarządowymi, Kościołem katolickim, innymi związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, realizując ustawowe zadania, dąży do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i gminy znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej, a także osób przebywających na jej terenie. Podejmuje działania na rzecz zapewnienia prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, wzmacniania właściwych relacji między ich członkami oraz prawidłowego pełnienia ról społecznych. Wspiera dążenia do usamodzielnienia się osób i rodzin, dba o bezpieczeństwo oraz prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, a także podejmuje działania mające na celu wyrównywanie szans życiowych, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom społecznym oraz wykluczeniu społecznemu mieszkańców.

Wypełniając swoje zadania, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie społeczny i słuszny interes obywateli. Dokonuje bieżącego rozeznania potrzeb mieszkańców oraz realizuje zadania wynikające z lokalnych dokumentów strategicznych, w tym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

2.1 Formy udzielanej pomocy

W roku 2025 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale udzielał pomocy z katalogu następujących powodów:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy domowej,
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela Nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej rok 2025

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾		
0	1	2	3	
UBÓSTWO	1	112	65	195
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	4	2	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	7	5	36
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIEŁODZIETNOŚCI	5	6	4	34
BEZROBOCIE	6	43	23	82
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	69	41	79
DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	96	65	147
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	9	16	4	46
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	10	11	3	28
RODZINY WIEŁODZIETNE	11	0	0	0
PRZEMOC DOMOWA	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	2	0	2
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	1	1	1

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	2	0	4
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

W 2025 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były:

ubóstwo – 112 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba – 96 rodzin.

Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania świadczeń z pomocy społecznej były:

niepełnosprawność – 69 rodzin, bezrobocie – 43 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 16 rodzin.

Inne powody miały miejsce w pojedynczych przypadkach. Tabela nr. 1 przedstawia strukturę powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w roku 2025. Należy zauważyć, że powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, dlatego ich liczba się nie sumuje.

2.2. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawane są pod warunkiem spełnienia dwóch kryteriów jednocześnie. Są to okoliczności wskazujące na trudną sytuację życiową – świadczenia mogą być przyznane, jeśli osoba lub rodzina znajduje się w jednej z sytuacji określonych ustawą o pomocy społecznej, m.in.: bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, długotrwała choroba oraz inne okoliczności przewidziane w ustawie. Należy jednocześnie spełniać kryterium dochodowe – dochód osoby lub rodziny nie może przekraczać określonych ustawowo progów: dla osoby samotnie gospodarującej oraz osoby w rodzinie.

Świadczenia z pomocy społecznej mogą być przyznawane w dwóch formach:

- **Świadczenia pieniężne** – obejmują m.in. zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe, które mają na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej.
- **Świadczenia niepieniężne** – obejmują działania pomocowe o charakterze rzeczowym, usługowym oraz wspierającym, które nie polegają na bezpośrednim przekazywaniu środków finansowych. Są one udzielane osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, które oprócz wsparcia finansowego potrzebują wsparcia w formie usług, świadczeń rzeczowych oraz specjalistycznej pomocy. Do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej należą m.in.: praca socjalna, pomoc rzeczowa, posiłek, schronienie, składka zdrowotna itp.

Celem realizacji świadczeń z systemu pomocy społecznej jest:

- zapewnienie minimalnego poziomu życia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji,
- przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu,
- umożliwienie korzystania z podstawowych usług socjalnych i opiekuńczych,
- wsparcie osób w powrocie do samodzielności i poprawie jakości życia.

Tabela Nr 2. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	2025		
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ogółem	175	130	221
- w tym: korzystających ze świadczeń pieniężnych	147	126	211
- w tym: korzystających ze świadczeń niepieniężnych	44	30	80

Zasilek stały

Zasilek stały stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym i przysługuje osobom pełnoletnim, całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, które spełniają ustawowe kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

Aby otrzymać zasilek stały, osoba musi spełniać kilka warunków:

1. Status osoby niepełnosprawnej – osoba ubiegająca się o zasilek musi mieć orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, co najmniej w stopniu umiarkowanym.
2. Brak prawa do innych świadczeń – osoba nie może mieć uprawnień do innych świadczeń, takich jak renta czy emerytura z ubezpieczenia społecznego.
3. Wysokość dochodu – zasilek stały jest uzależniony od dochodów osoby. Wysokość dochodu wpływa na to, jaką kwotę zasiłku przyzna Ośrodek. Zasilek przyznawany jest tylko osobom, które spełniają określone kryteria dochodowe.

Aktualnie obowiązujące kryteria dochodowe wynoszą:

1010,00 zł – dla osoby samotnie gospodarującej,

823,00 zł – na osobę w rodzinie.

W 2025 r. zasilek stały ustalany był w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1229 zł miesięcznie,
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasilek stały nie przysługuje.

Poniesione wydatki na wypłatę zasiłków stałych w 2025 roku wyniosły 394 562,56 zł. Średnia wartość świadczenia w formie zasiłku stałego w 2025 roku wyniosła 926,35 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 36 osób. W 2025 wyegzekwowano zwrot bieżący i zaległy nienależnie pobranych zasiłków stałych z winy świadczeniobiorców, w łącznej wysokości 15 734,22 zł z czego 9 151,26 zł to świadczenia zaległe, natomiast kwota 6 582,96 zł świadczenia bieżące.

Tabela Nr 3. Realizacja wypłat zasiłków stałych w latach 2024-2025.

Forma pomocy	2024					2025				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Zasiłki stałe ogółem:	38	358	331 632,72	38	38	36	334	387979,60	36	37
Osoby samotnie gospodarującej	38	358	331 632,72	38	38	35	322	375356,64	35	35
Osoby pozostającej w rodzinie	0	0	0	0	0	1	12	12622,96	1	2

Jak wynika z powyższych danych, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych na przestrzeni lat 2024-2025 zmniejszyła się w związku z utratą uprawnień do pomocy w formie zasiłku stałego (nabycie uprawnień do świadczenia emerytalnego).

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy ma charakter czasowy i przyznawany jest na określony w decyzji administracyjnej okres, adekwatny do sytuacji osoby lub rodziny.

Celem przyznawania zasiłku okresowego jest:

- zapewnienie podstawowych środków utrzymania osobom i rodzinom pozbawionym stałego dochodu lub osiągającym dochody niewystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych,
- wsparcie w okresie przejściowych trudności życiowych,
- zapobieganie pogłębianiu się ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz analizą sytuacji dochodowej, rodzinnej i zdrowotnej wnioskodawców. W trakcie pobierania zasiłku okresowego pracownicy socjalni prowadzili równoległe prace socjalną, ukierunkowaną na aktywizację zawodową i społeczną świadczeniobiorców, w tym

motywowanie do podejmowania zatrudnienia, rejestracji w urzędzie pracy czy udziału w programach.

Tabela Nr 4. Realizacja wypłat zasiłków okresowych w latach roku 2024 - 2025.

Forma pomocy	2024					2025				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	64	333	129018,87	64	101	55	319	185852,49	53	98
Srodki własne gminy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dotacja	X	X	129018,87	X	X	X	X	185852,49	X	X

Z powyższej tabeli wynika, że zasiłek okresowy w 2025 roku, w porównaniu do roku 2024, został wypłacony w wyższej kwocie. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego w 2025 r. było:

- bezrobocie – 35 osób,
- długotrwała choroba - 14 osób,
- niepełnosprawność - 8 osób.

W 2025 r. wyegzekwowano zwrot w łącznej wysokości 623,07 zł. A także udzielono pomocy w formie zasiłku okresowego obywatelom Ukrainy w łącznej wysokości 7 407,00 zł.

Zasiłki celowe i celowe specjalne

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń pieniężnych w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Zasiłek celowy przyznawany był osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Świadczenie to miało charakter jednorazowy lub okresowy, w zależności od rodzaju i skali potrzeby.

Zasiłki celowe przeznaczane były w szczególności na:

- zakup żywności,
- zakup leków oraz pokrycie kosztów leczenia,

- zakup opału,
- drobne remonty i naprawy w mieszkaniu,
- pokrycie kosztów pogrzebu,
- inne niezbędne wydatki uzasadnione sytuacją życiową osoby lub rodziny.

Przyznanie zasiłku celowego poprzedzone było przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego oraz analizą dochodową. Wysokość świadczenia ustalana była indywidualnie, z uwzględnieniem sytuacji dochodowej, rodzinnej i majątkowej wnioskodawcy oraz możliwości finansowych Ośrodka.

Specjalny zasiłek celowy przyznawany był w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których dochód przekraczał ustawowe kryterium dochodowe, jednak ich sytuacja życiowa wskazywała na potrzebę wsparcia. Świadczenie to miało charakter uznaniowy i było stosowane w sytuacjach wyjątkowych, wymagających niezwłocznej pomocy.

Specjalne zasiłki celowe przeznaczane były przede wszystkim na pokrycie kosztów leczenia, zakupu leków, zdarzeń losowych, nagłych awarii czy innych nieprzewidzianych wydatków, które mogły zagrozić bezpieczeństwu bytowemu osoby lub rodziny.

Celem przyznawania zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych było zapewnienie doraźnego wsparcia finansowego osobom i rodzinom w sytuacjach kryzysowych oraz zapobieganie pogłębianiu się trudności życiowych. Świadczenia te stanowiły istotny element systemu wsparcia środowiskowego, umożliwiając szybkie reagowanie na nagłe potrzeby mieszkańców gminy.

Realizacja tego zadania przyczyniała się do poprawy warunków bytowych rodzin, ograniczenia skutków ubóstwa oraz wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób korzystających z pomocy społecznej.

Zasiłki celowe i celowe specjalne w 2025 r. wypłacono w kwocie 59 250,00 zł. W tym wypłacono 1 rodzinie zasiłek w wysokości 4 000,00 zł z tytułu organizacji pochówku.

3. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,

4. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
5. kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
6. składka na ubezpieczenie zdrowotne,
7. sprawienie pogrzebu,

3.1. Praca socjalna

Praca socjalna realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej stanowi jedno z podstawowych zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej. Jest to działalność zawodowa ukierunkowana na wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W okresie sprawozdawczym praca socjalna prowadzona była przez pracowników socjalnych w formie bezpośredniej pracy z klientem oraz pracy środowiskowej. Obejmowała w szczególności:

- diagnozowanie sytuacji życiowej osób i rodzin poprzez przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- opracowywanie i realizację planów pomocy dostosowanych do indywidualnych potrzeb,
- motywowanie do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, bytowych i rodzinnych,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny (szkoły, placówki ochrony zdrowia, policja, sąd, organizacje pozarządowe).

Praca socjalna była realizowana zarówno w siedzibie Ośrodka, jak i w środowisku zamieszkania klientów. Wizyty domowe umożliwiały pełniejszą ocenę warunków bytowych oraz relacji rodzinnych, a także pozwalały na bieżące monitorowanie efektów podejmowanych działań. W celu zapewnienia kompleksowego wsparcia Ośrodek współpracował z licznymi instytucjami i podmiotami, w tym z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Policją, sądami, powiatowym urzędem pracy, organizacjami pozarządowymi oraz zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca ta pozwalała na skoordynowane działania oraz skuteczniejsze rozwiązywanie problemów klientów. Praca socjalna miała w wielu przypadkach charakter długoterminowy i była prowadzona niezależnie od przyznawania świadczeń pieniężnych. Koncentrowała się przede wszystkim na wzmocnieniu zasobów własnych osób i rodzin, budowaniu

kompetencji społecznych, poprawie umiejętności gospodarowania budżetem domowym, rozwijaniu kompetencji wychowawczych oraz odbudowie relacji rodzinnych.

Podjęte działania przyczyniały się do:

- poprawy funkcjonowania rodzin w środowisku,
- zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej klientów,
- ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego,
- poprawy bezpieczeństwa dzieci w rodzinach przeżywających trudności,
- wzrostu samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych.

Celem nadrzędnym pracy socjalnej było wspieranie osób i rodzin w odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania oraz zapobieganie utrwalaniu się postaw zależności od systemu pomocy społecznej. Działania te wpisują się w realizację lokalnej polityki społecznej, której priorytetem jest wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja mieszkańców ze środowiskiem lokalnym. W 2025 roku pracą socjalną objętych zostało 257 osób.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z osobą lub rodziną kontrakt socjalny, który stanowi pisemne porozumienie pomiędzy pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej. Kontrakt jest narzędziem pracy stosowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w celu zaplanowania i realizacji działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Kontrakt socjalny określa wzajemne zobowiązania stron, cele do osiągnięcia oraz konkretne działania, jakie podejmą zarówno klient, jak i pracownik socjalny. Dokument ten jest opracowywany na podstawie diagnozy sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej i zawodowej, a jego zapisy są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości osoby objętej wsparciem.

W ramach kontraktu mogą zostać ustalone m.in.:

- działania zmierzające do podjęcia zatrudnienia lub rejestracji w urzędzie pracy,
- uczestnictwo w kursach, szkoleniach lub programach aktywizacyjnych,
- podjęcie leczenia, terapii lub konsultacji specjalistycznych,
- poprawa sposobu gospodarowania budżetem domowym,
- współpraca z asystentem rodziny lub innymi specjalistami,
- realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci.

Kontrakt socjalny ma charakter motywujący i aktywizujący. Jego celem jest wzmocnienie odpowiedzialności osoby lub rodziny za własną sytuację oraz zwiększenie jej zaangażowania w proces wychodzenia z trudności. Realizacja ustaleń kontraktu podlega monitorowaniu przez pracownika socjalnego, a w razie potrzeby dokument może zostać zmodyfikowany.

Zastosowanie kontraktu socjalnego sprzyja partnerskiej współpracy pomiędzy pracownikiem socjalnym a klientem, jasno określa kierunek działań oraz umożliwia ocenę efektów podejmowanej pracy socjalnej. Narzędzie to wspiera proces usamodzielniania i przeciwdziała długotrwałemu uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Tabela Nr 5. Realizacja pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych w 2025 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Praca socjalna ogółem	149	257
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	49	92
Kontrakt socjalny	5	11

3.2. Poradnictwo

Poradnictwo świadczone przez Ośrodek stanowi istotny element systemu wsparcia społecznego na poziomie lokalnym. Jego celem jest udzielanie osobom i rodzinom profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych, społecznych, rodzinnych oraz prawnych, które przekraczają ich bieżące możliwości samodzielnego działania.

Poradnictwo w MGOPS ma charakter:

- informacyjny – przekazywanie wiedzy o przysługujących świadczeniach, prawach i możliwościach wsparcia,
- diagnostyczny – rozpoznanie sytuacji życiowej i potrzeb osoby lub rodziny,
- wspierający i motywujący – wzmacnianie samodzielności oraz aktywizowanie do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji,
- interwencyjny – reagowanie w sytuacjach kryzysowych (np. przemoc domowa, nagła utrata dochodu).

Głównym celem poradnictwa jest:

- zapobieganie pogłębianiu się trudnych sytuacji życiowych,
- wzmacnianie kompetencji społecznych i życiowych klientów OPS,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspieranie osób i rodzin w odzyskaniu samodzielności i stabilności życiowej.

Poradnictwo świadczone przez MGOPS ma charakter bezpłatny i dostępne jest dla osób spełniających przesłanki określone w przepisach o pomocy społecznej. Stanowi ono ważne narzędzie pracy socjalnej, ukierunkowane na długofalową poprawę funkcjonowania osób i rodzin w środowisku lokalnym.

W strukturze Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale działa Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą. W ramach oferowanego wsparcia w Punkcie dostępne jest bezpłatne poradnictwo psychologiczne, socjalne a także w razie konieczności wsparcie mediatora.

3.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Skala.. Działanie to ma na celu zapewnienie wsparcia osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych trudnych okoliczności życiowych nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Usługi opiekuńcze realizowane są w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej, co pozwala jej pozostać w znanym środowisku i zachować możliwie największą samodzielność.

Zadanie polega na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych dostosowanych do indywidualnych potrzeb podopiecznych. Obejmują one w szczególności pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (np. przygotowywanie posiłków, zakupy, utrzymanie czystości), opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz – w miarę możliwości – zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres i wymiar usług ustalany jest na podstawie wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej, z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o pomoc.

Celem świadczenia usług opiekuńczych jest umożliwienie osobom niesamodzielnym jak najdłuższego pozostania w miejscu zamieszkania, zapobieganie ich izolacji społecznej oraz przeciwdziałanie konieczności umieszczania w placówkach całodobowej opieki. Realizacja zadania

przyczynia się do poprawy jakości życia osób wymagających wsparcia, wzmacnia ich poczucie bezpieczeństwa oraz wspiera rodziny w sprawowaniu opieki nad bliskimi.

Działania podejmowane przez MGOPS wpisują się w system lokalnej polityki społecznej, którego nadrzędnym celem jest wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz budowanie spójności społecznej na poziomie gminy.

Tabela Nr 6. Realizacja usług opiekuńczych w roku 2025

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2025	7	1669	50 904,50	7	8

Odpłatność za usługi opiekuńcze określała tabela odpłatności zawarta w Uchwale nr XII/107/19 Rady Miejskiej w Skale z dnia 24 września 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania, zmienioną uchwałą nr NR VIII/751/24 Rady Miejskiej w Skale z dnia 19 listopada 2024 r. Koszt jednej godziny ww. usług w 2025 roku wynosił od 1 stycznia 2025 r. – 30,50 zł. Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność oraz poczucie bezradności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym, to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunowie są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowani są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego

podopiecznego, by realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

3.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej (DPS) oraz ponoszenie odpłatności za pobyt to zadanie własne gminy, które jest finansowane ze środków własnych. Zadanie to obejmuje prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie umieszczenia osoby w Domu Pomocy Społecznej w sytuacji, gdy wymaga ona całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn, a nie jest możliwe zapewnienie jej niezbędnej pomocy w środowisku domowym w formie usług opiekuńczych. Postępowanie wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek pomocy społecznej przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy, ustala sytuację zdrowotną, rodzinną i dochodową oraz kompletuje wymaganą dokumentację (m.in. zaświadczenia lekarskie). Następnie organ wydaje decyzję o skierowaniu do odpowiedniego typu Domu Pomocy Społecznej oraz odrębną decyzję ustalającą odpłatność za pobyt. Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej ustalana jest zgodnie z zasadą partycypacji w kosztach. Opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

Wydatki ponoszone przez ośrodek pomocy społecznej w zakresie pobytu w DPS stanowią uzupełnienie odpłatności, która jest dokonywana przez mieszkańców

W 2025 roku odpłatność za pobyt 11 osób w DPS, obejmująca łącznie 101 świadczeń, wyniosła 541 921,46 zł. Średnia miesięczna wartość świadczenia na jedną osobę wyniosła 5 534,92 zł. Osoby te zostały umieszczone w DPS głównie z powodu potrzeby całodobowej opieki pielęgnacyjnej, której nie mogły mieć zapewnionej w miejscu zamieszkania.

Tabela Nr 7. Wydatki gminy za pobyt podopiecznych w DPS w latach 2024 – 2025.

Rok	Odpłatność za pobyt w DPS:
2024	582 897,02 zł
2025	541 921,46 zł

3.5. Schronienie

Pomoc w formie schronienia jest jednym z podstawowych świadczeń niepieniężnych przewidzianych w Ustawie o pomocy społecznej i stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Polega na zapewnieniu osobie lub rodzinie pozbawionej miejsca zamieszkania tymczasowego miejsca pobytu, odpowiednich warunków bytowych oraz wsparcia w przezwycięzeniu trudnej sytuacji życiowej.

Schronienie może być realizowane w szczególności poprzez:

- przyznanie miejsca w schronisku dla osób bezdomnych,
- skierowanie do noclegowni,
- zapewnienie miejsca w ogrzewalni (w okresie zimowym),
- udzielenie tymczasowego miejsca w innych placówkach zapewniających całodobowy pobyt.

Udzielenie schronienia następuje w drodze decyzji administracyjnej, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego i ustaleniu sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc. W przypadkach nagłych pomoc może zostać udzielona niezwłocznie. Celem tej formy wsparcia jest nie tylko zapewnienie dachu nad głową, ale również stworzenie warunków do powrotu do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił schronienie dla 2 osób bezdomnych. Całkowity koszt pobytu osób w schronisku dla bezdomnych wyniósł 36 362,54 zł.

3.6. Składka zdrowotna

Poniesione wydatki w ww. klasyfikacji budżetowej w 2025 roku wyniosły 34 917,81 zł w tym potrącono z bieżących świadczeń 493,70 zł. Przyznawanie i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne to zadanie własne gminy, finansowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie

przyznawane jest osobom uprawnionym do zasiłku stałego, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia. W 2025 roku tą formą pomocy objęto 36 osób, łącznie przyznano 333 świadczeń.

3.7. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu przez gminę jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, realizowanym na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. Zadanie to polega na organizacji i sfinansowaniu pogrzebu osobie zmarłej, która nie posiadała rodziny zobowiązanej do pochówku lub gdy osoby zobowiązane nie mają możliwości jego zorganizowania. Gmina zapewnia pochówek zgodnie z wyznaniem zmarłego, a w przypadku braku takiej informacji – zgodnie z miejscowymi zwyczajami. Koszty pogrzebu pokrywane są ze środków budżetu gminy, z możliwością dochodzenia zwrotu wydatków w przypadkach przewidzianych prawem. W okresie sprawozdawczym przyznano 1 zasiłek na pokrycie kosztów pogrzebu w wysokości 4 000,00 zł.

3.8. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadanie zlecone finansowane ze środków publicznych

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym w całości ze środków budżetu państwa. Podstawę prawną stanowi Ustawa o pomocy społecznej. Zadanie to polega na przyznaniu i wypłacie wynagrodzenia osobie ustanowionej przez sąd opiekunem prawnym dla osoby całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnionej, jeżeli opieka jest faktycznie sprawowana. Wynagrodzenie ma charakter świadczenia pieniężnego i stanowi rekompensatę za wykonywanie obowiązków opiekuna prawnego, takich jak reprezentowanie osoby podopiecznej, dbanie o jej sprawy osobiste i majątkowe oraz podejmowanie czynności w jej imieniu. Świadczenie przyznawane jest na podstawie postanowienia sądu o ustanowieniu opiekuna oraz po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przez właściwy ośrodek pomocy społecznej. Realizacja tego zadania należy do gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej opieki. Gmina działa w tym zakresie jako organ administracji rządowej, a koszty wypłaty świadczenia pokrywane są z dotacji celowej z budżetu państwa. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd i w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. W roku sprawozdawczym Ośrodek wypłacił świadczenia dla 8 opiekunów prawnych, którzy sprawowali opiekę, na łączną kwotę 54 931,19 zł.

3.9 Zadania ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z Ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy z zakresu administracji rządowej należy wydawanie decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres 90 dni. Zadanie to dotyczy osób, które nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym z żadnego innego tytułu (np. zatrudnienia, działalności gospodarczej, statusu bezrobotnego czy członka rodziny osoby ubezpieczonej), a jednocześnie spełniają kryterium dochodowe określone w przepisach o pomocy społecznej. Decyzję wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej. Postępowanie prowadzone jest na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego i kończy się wydaniem decyzji administracyjnej. Potwierdzenie prawa do świadczeń obowiązuje przez 90 dni od dnia określonego w decyzji. Po upływie tego okresu możliwe jest ponowne ustalenie prawa, jeżeli dana osoba nadal spełnia ustawowe warunki. Jest to zadanie zlecone, co oznacza, że jego finansowanie pochodzi z budżetu państwa.

W roku 2025 zostało wydanych 21 decyzji administracyjnych.

4. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja zadania odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

W 2025 r. programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało objętych 108 osób. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 94 976,09 zł.

Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 44 694,89 zł, na posiłki nie wymagających wydania decyzji 2255,90 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 46 350,00 zł. Ponadto zrefundowano posiłek w wysokości 1 675,30 zł.

Z posiłku skorzystało ogółem 37 osób, w tym 32 dzieci/młodzieży w szkołach, pomoc w formie

posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego uzyskało 3 dzieci, zamieszkujących Gminę Skała oraz 5 osób dorosłych w formie pełnego obiadu w miejscu zamieszkania. W 2025 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego, tj. zasiłku celowego na zakup żywności objęto 67 osób z 50 rodzin w formie 309 świadczeń. Ponadto tut. Ośrodek dokonał refundacji kosztów posiłków w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” na rzecz mieszkańca Gmina Skała pozostającego w kryzysie bezdomności, przebywającego na terenie Gmina Kraków, którego ostatni adres zameldowania znajdował się na terenie gminy Skała.

Łączna kwota refundacji w 2025 r. wyniosła 1 675,30 zł.

Tabela Nr 8. Realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028” w 2025 r.

Programu wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028” w 2025 r.	OGÓLEM
Koszt Programu Ogółem	94 976,09 zł
Pomoc w formie posiłku	44 694,89 zł / 4768 posiłków
Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	46 350,00 zł / 309 świadczeń
Dożywianie dzieci poza miejscem zamieszkania z tzw. „listy dyrektorskiej”	2 255,90 zł/ 229posiłków
Refundacja	1 675,30 zł/ 93 posiłki

4. Asystent rodziny - System pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków. Asystent rodziny objął wsparciem 16 rodzin, w tym 22 dzieci. Pomoc skierowano do rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela Nr 9. Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2025 r.:

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	2
2.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	16
2.1.	do trzech miesięcy	2
2.2.	powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	6
2.3.	powyżej 1 roku	8
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	22
3.1.	dzieci od 0 do 3 roku życia	5
3.2.	dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	3
3.3.	dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	6
3.4.	dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	4
3.5.	dzieci powyżej 17 do 18 roku życia (realizujące obowiązek szkolny)	4
4.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	7
5.	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego	12
6.	Przeciętny czas pracy asystenta rodziny (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, miesiąc rozpoczęty liczony jest jako pełny miesiąc)	28
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę:	8
7.1.	ze względu na osiągnięcie celów	2
7.2.	ze względu na zaprzestania współpracy przez rodzinę	2
7.3.	ze względu na brak efektów	1
7.4.	ze względu na metody pracy	3
7.5.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	16

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia w/w rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach budżetu gminy, opłacono pobyt 8 dzieci w rodzinie zastępczej oraz 5 małoletnich w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Poniesione wydatki w przedmiotowym zakresie w 2025 roku wyniosły 226 618,83 zł.

5. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

5. Świadczenia rodzinne

Zasilek rodzinny przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się, tj. osobie pełnoletniej kontynuującej naukę, niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym bądź ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony, pod warunkiem że dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674,00 zł miesięcznie, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością – kwoty 764,00 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, tj. osiągnięcia miesięcznego dochodu netto w przeliczeniu na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej 1 209,00 zł. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 1 000,00 zł miesięcznie.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej posiadającej tytuł wykonawczy, w przypadku gdy egzekucja alimentów w okresie ostatnich dwóch miesięcy okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18. roku życia;
- w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub szkole wyższej – do ukończenia 25. roku życia;
- w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

W sytuacji, gdy osoba uprawniona po zakończeniu nauki w szkole została w tym samym roku kalendarzowym przyjęta do szkoły wyższej, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują również za miesiąc wrzesień.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje:

- obywatelom polskim zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cały okres świadczeniowy, w którym pobierane są świadczenia;
- cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie świadczeniowym, w którym pobierane są świadczenia, jeżeli uprawnienie to wynika

z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych w zakresie zabezpieczenia społecznego lub jeżeli posiadają zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo zezwolenie na pobyt czasowy udzielone na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych stanowi formę wsparcia dla rodzin oraz osób z niepełnosprawnością.

5.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

System świadczeń rodzinnych służy wsparciu rodzin w ponoszeniu kosztów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dzieci. Świadczenia te przyznawane są na okres zasiłkowy trwający od dnia 1 listopada do dnia 31 października kolejnego roku kalendarzowego.

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18. roku życia lub do czasu kontynuowania nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia;
- 24. roku życia – w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub w szkole wyższej przez dziecko legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W ramach systemu świadczeń rodzinnych przyznawane są następujące dodatki do zasiłku rodzinnego:

1. dodatek z tytułu urodzenia dziecka;
2. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
3. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka;
4. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
5. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
6. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego;
7. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Podstawowym kryterium uprawniającym do otrzymania świadczeń rodzinnych jest wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Zasiłek rodzinny przysługuje rodzinom, w których dochód netto na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością – kwoty 764,00 zł.

W przypadku przekroczenia wskazanych kryteriów dochodowych zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy łączną kwotą należnych świadczeń a kwotą przekroczenia dochodu rodziny, zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”.

Tabela Nr 10. Realizacja wypłat świadczeń rodzinnych 2024-2025

Lp.	Wyszczególnienie	2024		2025	
		Kwoty	Liczba świadczeń	kwoty	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	231 841,16	2018	169 696,41	1 449
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	120 678,34	1 043	81 671,11	758
a)	urodzenia dziecka	2 000,00	2	3 000,00	3
b)	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	30 464,60	77	8 624,40	23
c)	samotnego wychowania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0	0
d)	samotnego wychowywania	15 247,00	79	13 703,00	71
e)	kształcenia i rehabilitacji	7 150,00	65	4 840,00	44
f)	rozpoczęcia roku szkolnego	12 449,95	135	9 771,07	101
g)	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	22 560,37	346	17 231,42	251
h)	wychowywania w rodzinie wielodzietnej	30 806,42	339	24 501,22	265
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	20 000,00	20	9 000,00	9
4.	Świadczenie rodzicielskie	98 316,90	107	27 290,60	30

5.2. Świadczenia opiekuńcze

Drugą grupę świadczeń rodzinnych stanowią świadczenia o charakterze opiekuńczym:

1. **Zasiłek pielęgnacyjny** przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków związanych z koniecznością zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek przysługuje:

- o niepełnosprawnemu dziecku;
- o osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- o osobie, która ukończyła 75. rok życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom umieszczonym w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie.

2. **Świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje: matce albo ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 oraz z 2025 r. poz. 897) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego ustalanego jak wyżej zaokrągla się do pełnych złotych w górę. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 15 listopada każdego roku.
3. **Zasiłek dla opiekuna** – w zakresie spraw nieuregulowanych przepisami ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 r., dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych.

Tabela Nr 11. Realizacja wypłat świadczeń opiekuńczych 2024-2025

Rodzaj świadczenia	2024		2025	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	2 194	473 552,96	2 078	448 515,52
Świadczenie pielęgnacyjne	625	1 850 731,00	567	1 857 163,60
Zasiłek dla opiekuna	12	7 440,00	12	7 440,00
Razem świadczeń opiekuńczych	2 831	2 331 723,96	2657	2 313 119,12

Analiza przedstawionych danych wskazuje, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą pozycję wydatkową wśród świadczeń opiekuńczych. Wysokość tego świadczenia podlega waloryzacji, której wskaźnikiem jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jedną z kluczowych zmian w zakresie świadczenia pielęgnacyjnego jest możliwość łączenia pobierania świadczenia z aktywnością zawodową bez jakichkolwiek ograniczeń. Zmiana ta wynika z nowelizacji art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegającej na uchyleniu – z dniem 1 stycznia 2024 r. – warunku rezygnacji z zatrudnienia lub niepodjęcia pracy zarobkowej przez opiekuna osoby z niepełnosprawnością jako przesłanki przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

W konsekwencji obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. przepisów, wykonywanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez opiekuna, niezależnie od jej rodzaju, wymiaru, miejsca wykonywania czy wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia, nie ma wpływu na ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Ponadto, posiadanie przez opiekuna statusu rolnika, małżonka rolnika lub domownika rolnika nie stanowi przeszkody w uzyskaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach. Wynika to z uchylenia art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych, co oznacza brak obowiązku rezygnacji z prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym.

Świadczenie pielęgnacyjne, na zasadach obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r., przysługuje również opiekunowi dziecka do ukończenia 18. roku życia, który posiada ustalone prawo do emerytury, renty lub innego świadczenia emerytalno-rentowego. Zmiana ta wynika z uchylenia art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

5.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1 000 zł miesięcznie. Jest ono adresowane do osób sprawujących opiekę nad dzieckiem, które z uwagi na swoją sytuację zawodową nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego ani uposażenia macierzyńskiego. Ze świadczenia mogą korzystać m.in. osoby bezrobotne, studenci.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego przysługuje:

- matce albo ojcu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka, tj. osobie sprawującej faktyczną opiekę nad dzieckiem, która wystąpiła do sądu rodzinnego z wnioskiem o jego przysposobienie – w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia 14. roku życia;
- rodzinie zastępczej, z wyłączeniem rodziny zastępczej zawodowej – w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego odroczone obowiązek szkolny – do ukończenia 10. roku życia;
- osobie, która przysposobiła dziecko – w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia 14. roku życia.

Ojciec dziecka nabywa prawo do świadczenia rodzicielskiego w przypadku:

- skrócenia, na wniosek matki dziecka, okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub innego uposażenia po wykorzystaniu przez nią co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka;
- śmierci matki dziecka;
- porzucenia dziecka przez matkę.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 71 tygodni – w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Z dniem 19 marca 2025 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1871), wprowadzające

dotatkowy uzupełniający urlop macierzyński w wymiarze do 8 albo do 15 tygodni, uzależniony od okresu hospitalizacji dziecka, tygodnia ciąży, w którym nastąpił poród, lub masy urodzeniowej dziecka. W konsekwencji powyższych zmian znowelizowano również ustawę o świadczeniach rodzinnych w zakresie świadczenia rodzicielskiego.

Zgodnie z art. 17c ust. 3a–3f ustawy o świadczeniach rodzinnych, okres przysługiwania świadczenia rodzicielskiego ulega odpowiedniemu wydłużeniu o okresy wynikające z przepisów Kodeksu pracy, tj. maksymalnie do 15 tygodni w przypadku dzieci urodzonych do 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową do 1 000 g albo do 8 tygodni w pozostałych przypadkach określonych w ustawie. Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1 000 zł miesięcznie nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego i nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom. W przypadku, gdy prawo do świadczenia przysługuje za niepełny miesiąc, jego wysokość ustala się proporcjonalnie, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych danego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni, za które świadczenie przysługuje. Ostateczną kwotę zaokrągla się w górę do 10 groszy. Osobie uprawnionej przysługuje jedno świadczenie rodzicielskie w tym samym czasie, niezależnie od liczby wychowywanych dzieci, oraz jedno świadczenie w związku z wychowywaniem tego samego dziecka. Prawo do świadczenia ustala się od miesiąca urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku opiekuna faktycznego i rodziny zastępczej – od miesiąca objęcia dziecka opieką, pod warunkiem złożenia wniosku w terminie 3 miesięcy od tego zdarzenia. W przypadku złożenia wniosku po tym terminie, prawo do świadczenia ustala się od miesiąca wpływu wniosku.

W roku 2025 wypłacono 30 świadczeń dla 5 osób na łączną kwotę 27 290,60 zł.

5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1000 zł na jedno dziecko. Tzw. „becikowe” przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką

medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

W roku 2025 wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 9 000,00 zł (liczba świadczeń 9).

5.5 Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego realizowane są na terenie Miasta i Gminy Skała, w celu wsparcia osób uprawnionych w zakresie pokrycia należnych im alimentów. Prawo do świadczenia przysługuje osobom, które posiadają tytuł wykonawczy pochodzący lub zatwierdzony przez sąd, a egzekucja alimentów z tego tytułu okazała się bezskuteczna. Ustalanie prawa do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Kryterium to określa się jako miesięczny dochód netto przypadający na jedną osobę w rodzinie, który nie może przekroczyć kwoty 1 209,00 zł. Wysokość świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego odpowiada bieżąco ustalonym alimentom, przy czym nie może przekroczyć kwoty 1000,00 zł miesięcznie. Podczas ustalania prawa do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się kwot już otrzymanych świadczeń z tego funduszu. W przypadku, gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę przekracza ustawowe kryterium dochodowe, ale różnica ta nie jest większa niż wysokość świadczenia przysługującego uprawnionemu w danym okresie świadczeniowym, prawo do świadczenia ustala się w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy kwotą świadczenia a kwotą przekroczenia kryterium dochodowego. Jednocześnie świadczenie nie przysługuje, jeżeli jego wysokość należna danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100,00 zł.

Realizacja świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale odbywa się w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego stanowią istotne wsparcie finansowe dla rodzin i osób uprawnionych, umożliwiając częściowe pokrycie kosztów związanych z wychowaniem dziecka w przypadku niewypłacalności zobowiązanego do alimentów rodzica.

Tabela Nr 12. Szczegółowe rozliczenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2024-2025

Fundusz alimentacyjny	2024	2025
Łączna kwota wypłaconych Świadczeń	127 533,97	128 439,52
Liczba świadczeniobiorców	27	24
Liczba świadczeń	276	233

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, gmina zobowiązana jest do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje liczne czynności wobec dłużników, którzy są zobowiązani do zwrotu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami na rzecz organu właściwego wierzyciela. W 2025 roku podejmowane działania obejmowały w szczególności:

- ścisłą współpracę między gminą wierzyciela a gminą dłużnika;
- współpracę z komornikami sądowymi w zakresie egzekucji należności;
- podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych;
- składanie zawiadomień przez gminę dłużnika o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 1 i § 3 Kodeksu karnego, w przypadku uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego;
- wydawanie decyzji administracyjnych uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużników do biur informacji gospodarczej w przypadku powstania zaległości przekraczających 6 miesięcy.

Działania te przyniosły konkretne rezultaty. W 2025 roku dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń wypłaconych z Funduszu Alimentacyjnego na łączną kwotę 118 513,49 zł, w tym:

- przekazano na budżet państwa – 32 381,04 zł,
- odsetki ustawowe – 64 545,11 zł,

- dochód własny gminy – 21 587,34 zł.

6. Realizacja świadczeń wynikających z „Ustawy za życiem”

Przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, legitymującego się zaświadczeniem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, następuje na podstawie złożonego wniosku. Po jego złożeniu wydawana jest decyzja administracyjna w ustawowym terminie. Do wniosku dołączane są wymagane załączniki, zgodnie z obowiązującymi przepisami:

1. zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii,
2. zaświadczenie lekarskie / zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Wymóg dostarczenia tego zaświadczenia nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub opiekunami faktycznymi dziecka (opiekun faktyczny dziecka to osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka), a także do osób, które przysposobiły dziecko.

W roku 2025 wypłacono dwa świadczenie na kwotę 8 000,00 zł.

7. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (KDR) została ustanowiona na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. jako system wsparcia rodzin wielodzietnych w formie uprawnień do korzystania ze zniżek. Karta przysługuje rodzinom wychowującym co najmniej troje dzieci, niezależnie od ich wieku oraz kryterium dochodowego. Posiadacze Karty Dużej Rodziny są uprawnieni do korzystania z preferencyjnych ofert w zakresie kultury, rekreacji oraz transportu, udostępnianych zarówno przez instytucje publiczne, jak i podmioty prywatne na obszarze całego kraju. Instrument ten przyczynia się do obniżenia kosztów ponoszonych przez rodziny wielodzietne w zakresie codziennego

funkcjonowania. Karta Dużej Rodziny jest wydawana w formie elektronicznej, dostępnej w aplikacji mObywatel, oraz w formie tradycyjnej – plastikowej.

W roku 2025 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 42 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.

8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym czyli stypendia i zasiłki szkolne są udzielane uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji ucznia. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługuje uczniom, którzy wraz rodziną mieszkają na terenie Gminy Skala. Rodziną w przypadku stypendiów i zasiłków szkolnych są osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na wniosek:

- *rodziców, opiekunów prawnych niepełnoletniego ucznia,*
- *pełnoletniego ucznia,*
- *dyrektora szkoły, dyrektora kolegium pracowników służb społecznych lub dyrektora ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego.*

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi jeśli dochód nie przekracza kwoty 823,00 zł na osobę w rodzinie, a jednocześnie w rodzinie ucznia występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Tabela Nr 13. Szczegółowe rozliczenie stypendium szkolnego 2024-2025

		Typ szkoły		Razem
		Podstawowa	Szkoła ponadpodstawowa	
Ogółem liczba dzieci	<i>I-VI 2024</i>	3	3	6
	<i>IX-XII 2024</i>	3	1	4
	<i>I-VI 2025</i>	3	1	4
	<i>IX-XII 2025</i>	5	1	6
Całkowity koszt	<i>I-VI 2024</i>	2 448,00	3 571,20	6 019,20
	<i>IX-XII 2024</i>	2 329,60	744,00	3 073,60
	<i>I-VI 2025</i>	3 494,40	966,00	4 460,40
	<i>IX-XII 2025</i>	1 388,80	892,80	2 281,60

9. Program „Czyste Powietrze”

Zaświadczenie do programu „Czyste Powietrze” to dokument potwierdzający średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. Aby je otrzymać, należy złożyć wniosek w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2025 roku wydano 45 takich zaświadczeń, z czego 32 dotyczyły gospodarstw wieloosobowych, a 13 gospodarstw jednoosobowych. Dokumenty te potwierdzały wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego na potrzeby udziału w programie „Czyste Powietrze”.

10. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

W 2025 roku kontynuował działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Skała. Celem Zespołu jest zintegrowanie działań służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta i Gminy Skała. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele takich instytucji jak: szkoła, sąd, policja, przychodnia lekarska, ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy. W 2025 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 34 „Niebieskie Karty - A”. Oprócz „nowych środowisk” kontynuowano pracę z rodzinami, którym wcześniej założono NK – 13 rodzin. W 2025 r. zostało zwołanych 92 spotkań grup diagnostyczno pomocowych.

Prace grupy obejmowały:

- diagnozę, plan pomocy, podział działań,
- ewaluację działań i monitoring rodziny,
- określenie efektów działań, decyzję o zakończeniu pracy grupy roboczej.

W 2025 roku zakończono procedurę Niebieskie Karty w przypadku 27 rodzin. Oprócz tego w Punkcie Informacyjnym, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą prowadzone było poradnictwo psychologiczne. Liczba porad/wsparcia wyniosła: psycholog - 104.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ochronie osób doznających przemocy domowej przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na utratę życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W zakresie osoby doznającej przemocy domowej:

Przez osobę doznającą przemocy domowej rozumie się:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego wobec, którego stosowana jest przemoc domowa,
- małoletni, będący świadkiem przemocy wobec osób, o których wyżej mowa, staje się z automatu osobą doznającą przemocy domowej,
- świadkiem przemocy domowej jest ten, kto posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Formy pomocy:

- osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się w ramach schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia, co najmniej podstawowe usługi w zakresie interwencyjnym, terapeutycznym – wspomagającym oraz potrzeb bytowych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa tym osobom, a także udzielenie pomocy i wsparcia zgodnie z ich potrzebami dostosowanymi do ich sytuacji życiowej.
- pomoc i wsparcie świadczone są przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług – psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, prawników i terapeutów.

W zakresie osoby stosującej przemoc domową:

Przez osobę stosującą przemoc rozumie się osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemoc domowej wobec osób wymienionych wyżej. Od 15 sierpnia 2023 r. łączy się nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez osobę stosującą przemoc. Dodatkowo wchodzi zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemoc, zakaz wstępu na teren szkół, placówek oświatowych, miejsca pracy do których uczęszcza osoba doznająca przemoc.

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych lub w programach psychologiczno – terapeutycznych,
- dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się na ww. programy w wyznaczonym terminie,
- ukończyć ww. programy w wyznaczonym terminie,
- dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o ukończeniu ww. programów w wyznaczonym terminie,
- uporczywe niestosowanie się do ww. obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemoc domowej, podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny.

11. Projekty realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale.

W 2025 roku zostały zrealizowane 4 projekty socjalne:

Projekt socjalny „Dobre relacje”

W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował projekt socjalny pn. „Dobre relacje”, skierowany do rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w szczególności zagrożonych wypaleniem rodzicielskim, funkcjonujących w sytuacji kryzysu oraz pochodzących z trudnych środowisk.

Projekt stanowił odpowiedź na obserwowane w pracy socjalnej problemy, takie jak trudności w komunikacji w rodzinie, brak umiejętności radzenia sobie z emocjami, narastające konflikty rodzic–dziecko, uzależnienia cyfrowe dzieci i młodzieży oraz zjawisko przemocy rówieśniczej. Inicjatywa miała na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz wyposażenie ich w praktyczne narzędzia budowania relacji opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu.

Celem głównym było wzmocnienie relacji rodzic–dziecko poprzez rozwój umiejętności komunikacyjnych i wychowawczych rodziców.

Do celów szczegółowych należały:

- profilaktyka uzależnień od internetu i telefonu,
- przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej,
- wsparcie rodziców w radzeniu sobie z trudnymi emocjami własnymi i dziecka,
- podniesienie kompetencji wychowawczo-rodzicielskich.

Projekt realizowany obejmował:

1. Przygotowanie oraz udostępnienie czterech filmów szkoleniowych na stronie internetowej Ośrodka. Materiały dotyczyły następującej tematyki:

- ✓ relacje rodzic–dziecko,
- ✓ uzależnienia od internetu i telefonu,
- ✓ przemoc rówieśnicza,
- ✓ trudne emocje – jak wspierać dziecko i siebie.

2. Indywidualne konsultacje umożliwiające pogłębienie wiedzy oraz omówienie konkretnych trudności wychowawczych.

Projekt realizowany był przez asystenta rodziny w ramach działań Ośrodka i finansowany ze środków własnych MGOPS w Skale.

Dzięki realizacji projektu uczestnicy:

- zwiększyli świadomość znaczenia empatycznej komunikacji w rodzinie,
- nabyli podstawowe umiejętności stawiania jasnych granic i wymagań,

- poszerzyli wiedzę na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami cyfrowymi i przemocą rówieśniczą,
- wzmocnili kompetencje w zakresie radzenia sobie z emocjami,
- zyskali narzędzia sprzyjające budowaniu bezpiecznej i wspierającej atmosfery w rodzinie.

Projekt „Dobre relacje” stanowił istotny element działań profilaktycznych i wspierających rodzinę. Jego realizacja przyczyniła się do wzmocnienia potencjału wychowawczego rodziców oraz budowania trwałych, opartych na szacunku więzi rodzinnych, które stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania dzieci i całego systemu rodzinnego.

Projekt socjalny „Aktywni seniorzy - to twórczy czas”

W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował projekt socjalny pn. „Aktywni seniorzy - to twórczy czas”, skierowany do mieszkańców Miasta i Gminy Skala w wieku 60+. Inicjatywa stanowiła odpowiedź na rosnące potrzeby osób starszych w zakresie aktywizacji społecznej, przeciwdziałania izolacji oraz wzmocnienia dobrostanu psychicznego i fizycznego.

Projekt został przygotowany w związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa oraz obserwowanymi problemami seniorów, takimi jak samotność, ograniczone kontakty społeczne, spadek aktywności fizycznej i intelektualnej oraz obniżone poczucie własnej wartości. Celem działań było stworzenie bezpiecznej i inspirującej przestrzeni do rozwoju pasji, integracji oraz budowania relacji międzyludzkich. Projekt został sfinansowany ze środków własnych Ośrodka w ramach działalności bieżącej oraz z dofinansowania Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Celem głównym projektu było podniesienie aktywności społecznej, kulturalnej i artystycznej seniorów z terenu Miasta i Gminy Skala poprzez udział w warsztatach teatralnych i zielarskich.

Cele szczegółowe obejmowały w szczególności:

- integrację społeczną seniorów i przeciwdziałanie samotności,
- rozwijanie pasji, zainteresowań i umiejętności uczestników,
- wzmocnianie poczucia sprawczości i własnej wartości,
- stymulację intelektualną i manualną,
- podniesienie świadomości zdrowotnej i ekologicznej,
- promowanie aktywnego stylu życia wśród osób starszych,

- wzmacnianie więzi lokalnych i poczucia przynależności do wspólnoty.

Projekt odpowiadał na zidentyfikowane potrzeby seniorów w zakresie relacji międzyludzkich, bezpieczeństwa, aktywności dostosowanej do wieku i możliwości oraz dostępu do wiedzy i wsparcia edukacyjnego.

W okresie od kwietnia do lipca 2025 r. seniorzy uczestniczyli w cyklu regularnych zajęć teatralnych. Program obejmował ćwiczenia z zakresu dykcji, emisji głosu, pracy z tekstem, improwizacji oraz elementów ruchu scenicznego.

Warsztaty przyczyniły się do:

- poprawy pamięci i koncentracji,
- zwiększenia pewności siebie i przełamywania barier,
- rozwijania kreatywności i wyobraźni,
- poprawy koordynacji ruchowej,
- budowania współpracy i zaufania w grupie.

Zajęcia miały również wymiar terapeutyczny – umożliwiały wyrażanie emocji oraz redukcję napięcia i stresu. Efektem pracy uczestników było wspólne przygotowanie elementów scenicznych oraz prezentacja wypracowanych form artystycznych.

Jesienią 2025 r. zrealizowano cykl warsztatów praktycznych z zakresu zielarstwa i ekologicznego stylu życia. Zajęcia obejmowały część teoretyczną oraz praktyczną.

Seniorzy zdobyli wiedzę dotyczącą:

- zasad bezpiecznego stosowania ziół,
- właściwości roślin wspierających odporność, trawienie i sen,
- przygotowywania naparów, odwarów, syropów i mieszanek ziołowych,
- wykorzystania ziół w kosmetyce naturalnej,
- rozpoznawania roślin podczas spaceru terenowego,
- tradycji zielarskich w kulturze ludowej.

Uczestnicy samodzielnie przygotowywali herbatki ziołowe, przyprawy oraz proste preparaty do użytku domowego. Warsztaty promowały postawy prozdrowotne, ekologiczne oraz ideę ograniczania chemii w codziennym życiu.

Projekt „Aktywni seniorzy - to twórczy czas” stanowi przykład skutecznej i kompleksowej inicjatywy wspierającej osoby starsze. Działania zrealizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale potwierdziły, że odpowiednio zaplanowane formy aktywizacji artystycznej i edukacyjnej realnie wpływają na poprawę jakości życia seniorów.

Projekt socjalny „Uśmiech od Świętego Mikołaja”

W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował projekt socjalny pn. „Uśmiech od Świętego Mikołaja”, który był skierowany do dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Inicjatywa została przygotowana z myślą o najmłodszych mieszkańcach Miasta i Gminy Skala, wychowujących się w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Projekt realizowany był przez asystenta rodziny we współpracy z Centrum Kultury Rekreacji i Sportu w Skale. Spotkanie odbyło się 3 grudnia 2025 r. i obejmowało program animacyjny, wspólne gry tematyczne oraz uroczyste wręczenie prezentów przez Świętego Mikołaja.

Realizacja projektu przyczyniła się do:

- wzmocnienia więzi rodzinnych,
- integracji społecznej dzieci i rodziców,
- kultywowania tradycji świątecznych,
- podniesienia poczucia własnej wartości u dzieci,
- zmniejszenia poczucia wykluczenia społecznego rodzin objętych wsparciem,
- budowania zaufania do instytucji wspierających rodzinę.

Projekt został sfinansowany ze środków własnych Ośrodka.

„Uśmiech od Świętego Mikołaja” stanowił ważny element pracy socjalnej z rodziną, łącząc wsparcie emocjonalne z działaniami integracyjnymi i edukacyjnymi. Inicjatywa potwierdziła, że nawet jednorazowe wydarzenie, odpowiednio zaplanowane i osadzone w procesie pracy z rodziną, może mieć istotny wpływ na budowanie pozytywnych relacji oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców.

Projekt socjalny „Razem przy wigilijnym stole”

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jak co roku, zorganizował spotkanie wigilijne dla osób samotnych, starszych oraz ubogich, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają bez bliskich. Celem projektu było przygotowanie wigilii dla mieszkańców gminy, którzy

samotnie i w trudnych warunkach spędzają święta. Spotkanie miało na celu nie tylko stworzenie ciepłej, świątecznej atmosfery, ale także podkreślenie przynależności uczestników do lokalnej społeczności. Chcieliśmy pokazać, że są instytucje gotowe do niesienia pomocy i wsparcia w tych wyjątkowych chwilach.

Cele i zadania projektu:

- zmniejszenie poczucia osamotnienia – uczestnicy mogli poczuć bliskość innych ludzi i spędzić święta w gronie życzliwych osób,
- wzrost poczucia własnej wartości – osoby zagrożone wykluczeniem społecznym doświadczyły troski i akceptacji,
- integracja społeczna – spotkanie pozwoliło nawiązać nowe znajomości i relacje międzyludzkie,
- kultywowanie tradycji – wspólne biesiadowanie, kolędowanie i dzielenie się opłatkiem przypomniało o świątecznych wartościach,
- zaangażowanie społeczności – instytucje, firmy i osoby prywatne włączyły się w organizację wydarzenia,
- uwrażliwienie mieszkańców – zwiększenie świadomości na temat potrzeb osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych,
- wsparcie rzeczowe – każdy uczestnik otrzymał paczkę świąteczną z żywnością.

Podczas wydarzenia uczestnicy mogli podzielić się opłatkiem, wspólnie spożywać tradycyjne potrawy wigilijne oraz śpiewać kolędy. To wyjątkowe spotkanie pozwoliło osobom samotnym, starszym i znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej choć na chwilę poczuć ciepło i bliskość drugiego człowieka.

Dodatkowo uczestnicy otrzymali świąteczne paczki żywnościowe, które stanowiły wsparcie w trudnym okresie zimowym.

Organizacja spotkania wigilijnego była nie tylko okazją do budowania pozytywnych relacji międzyludzkich, ale także do zacieśnienia więzi między uczestnikami a pracownikami socjalnymi. To wydarzenie pokazało, że nikt nie powinien być sam w tak szczególnym czasie jak Święta Bożego Narodzenia.

12. Programy

▪ Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

W roku 2025 Ośrodek realizował program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2025. Program w całości finansowany był z Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami, uwzględniając ich potrzeby autonomii i minimalizując poziom alienacji społecznej. Realizacja zadania umożliwi osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z prawa do niezależnego życia, ogranicza skutki niepełnosprawności, stymuluje osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności. W szczególności dotyczy to tworzenia warunków sprzyjających korzystaniu przez osoby z niepełnosprawnościami z różnorodnych usług świadczonych na poziomie lokalnej społeczności (wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych, programów zdrowotnych, rehabilitacji medycznej) z uwzględnieniem szczególnych wymagań i potrzeb wynikających ze specyfiki stanu zdrowia. Usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością kierowana jest do osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne do ww. zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) oraz dzieci do ukończenia 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami zawartymi w pkt 7 i 8 orzeczenia o niepełnosprawności – tj. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Tą formą pomocy zostało objętych 9 osób w tym:

- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności - 3
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną – 3
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 2
- dziecko w wieku do ukończenia 16 r. z spełniające zapisy części III Programu - 1

W ramach niniejszego zadania zatrudniono na umowę zlecenie 3 asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Na realizację programu w 2025 roku wydatkowano 115 040,37 zł, w tym na realizację usług asystencji osobistej (zadania) 112 824,83 zł oraz na koszty obsługi Programu 2 215,54 zł, środki te w całości zostały pokryte z dotacji, z budżetu państwa.

▪ Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025 w formie całodobowej. Program był finansowany ze środków państwowego funduszu celowego – Funduszu Solidarnościowego, a Gmina otrzymała na jego realizację dofinansowanie z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 18828,18 zł. Program był skierowany do członków rodzin lub opiekunów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy, którzy we wspólnym gospodarstwie domowym sprawujących całodobową opiekę nad pełnoletnimi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi. Głównym założeniem programu było zapewnienie opiekunom możliwości skorzystania z doraźnej, czasowej pomocy poprzez usługę opieki wytchnieniowej w formie całodobowego pobytu w specjalistycznej placówce. Z programu skorzystały 3 osoby, które łącznie spędziły 42 dni w placówce wpisanej do rejestru Wojewody Małopolskiego – Centrum Seniora w Drogini. Uczestnicy programu nie ponosili żadnych kosztów związanych z usługami opieki wytchnieniowej. Dzięki tej inicjatywie opiekunowie osób niepełnosprawnych zyskali chwilę odpoczynku i możliwość regeneracji, mając jednocześnie pewność, że ich bliscy przebywają pod profesjonalną opieką. Program przyczynił się do poprawy jakości życia zarówno osób niepełnosprawnych, jak i ich opiekunów.

Na realizację programu w 2025 roku wydatkowano 12852,00 zł w tym koszt pobytu całodobowego osób niepełnosprawnych wyniósł 12600,00 zł a koszty obsługi 252,00 zł.

▪ Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) Podprogram 2025

W 2025 roku mieszkańcy mogli skorzystać z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem programu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących oraz realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Program jest realizowany we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Pomoc w ramach FEPŻ kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach i udzielana w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Kryterium dochodowe wynosiło: 2 676,50 zł – dla osoby samotnie gospodarującej 2 180,95 zł – dla osoby w rodzinie. Dystrybucją żywności w 2025 roku zajmowała się Parafia Smardzowice jako Organizacja Partnerska Caritas, natomiast Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydawał skierowania mieszkańcom gminy do otrzymywania żywności. W 2025 roku pomocą żywnościową

objęto łącznie 230 osób. Dzięki tej inicjatywie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogły otrzymać niezbędne wsparcie, poprawiając tym samym swoje warunki bytowe.

▪ **Program „Korpus Wsparcia Seniorów”**

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025 został stworzony jako odpowiedź na zachodzące procesy demograficzne i rosnące potrzeby społeczne związane ze wsparciem osób starszych. Stanowi on element polityki społecznej państwa, mający na celu pomoc seniorom niesamodzielnym ze względu na wiek i stan zdrowia. Program wykorzystuje nowoczesne technologie, w tym narzędzia umożliwiające zdalne monitorowanie samopoczucia seniorów. Dzięki nim bliscy mogą sprawować opiekę na odległość, nawet jeśli przebywają w innym miejscu. Systemy te pozwalają osobom starszym: czuć się bezpieczniej, zachować większą samodzielność, szybko wezwać pomoc – zarówno bliskich, jak i służby ratunkowe w sytuacji zagrożenia. Główną formą wsparcia w programie jest zapewnienie seniorom opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń o podobnej funkcjonalności, opartych na cyfrowych rozwiązaniach teleopieki. To rozwiązanie szczególnie przydatne dla: osób samotnych, które nie wymagają stałej opieki, osób korzystających z usług opiekuńczych, dla których system monitorowania zdrowia stanowi dodatkowe zabezpieczenie. Teleopieka umożliwia natychmiastową reakcję w razie potrzeby, powiadomienie odpowiednich służb oraz zapewnienie seniorowi jak najszybszej pomocy, w tym opieki medycznej finansowanej ze środków publicznych. W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Moduł II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, który wspiera gminę poprzez zapewnienie „opieki na odległość”. Jego głównym celem była poprawa bezpieczeństwa oraz zwiększenie samodzielności osób starszych w miejscu zamieszkania.

Koszt realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2025 rok, wyniósł 24 260,26 zł, z czego dotacja wyniosła 19 408,21 zł, natomiast wkład własny wyniósł 4 852,05 zł.

▪ **Program Senior +**

Klub Senior+ w Barbarce został utworzony w celu integracji i aktywizacji społecznej oraz zaspokajania potrzeb osób starszych z Gminy Skała. Uczestnikami Klubu są mieszkańcy Miasta i Gminy Skała, głównie z wsi Barbarka, Gołyszyn i Poręba Laskowska. Klub funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 14:00–20:00 i przeznaczony jest dla 25 seniorów powyżej 60. roku życia, zarówno kobiet, jak i mężczyzn. W 2025 roku uczestnicy Klubu Senior+ mieli możliwość podtrzymywania więzi rodzinnych i sąsiedzkich, co zapobiegało izolacji społecznej. Działania Klubu obejmowały różnorodne zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań,

umiejętności oraz poprawę kondycji fizycznej i psychicznej seniorów. W ramach zajęć prowadzonych przez animatora klubu zrealizowano łącznie 1426 godzin aktywności, w trakcie których seniorzy uczestniczyli w działaniach kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych. Zajęcia obejmowały między innymi wspólne gotowanie, tworzenie prac plastycznych i rękodzielniczych oraz przygotowywanie ozdób okolicznościowych, takich jak palmy wielkanocne. Seniorzy uczestniczyli również w zajęciach świetlicowych, spacerach po okolicy oraz grzybobraniu. Dodatkowo zrealizowano 18 godzin zajęć serowarskich, podczas których poznawano tradycyjne metody produkcji serów, oraz 20 godzin warsztatów zielarskich, mających na celu przybliżenie wiedzy o ziołach, ich właściwościach leczniczych i zastosowaniu w codziennym życiu. W ramach zajęć z teatru radiowego, realizowanych przez 30 godzin, seniorzy wspólnie stworzyli scenariusz komediowego słuchowiska pt. „O wsi słodka, wsi wesola”. W zakresie zajęć kulturotwórczych seniorzy odbyli również dwie wycieczki. Pierwsza miała charakter krajoznawczy – na Śląsk, gdzie zwiedzili Sztolnię „Królowa Luiza” w Zabrze oraz Palmiarnię Miejską w Gliwicach. Druga wycieczka była relaksacyjna i odbyła się na baseny w Kazimierzy Wielkiej, co pozytywnie wpłynęło na zdrowie i samopoczucie uczestników. Część wyjazdów była również inicjatywą samych seniorów, co świadczy o ich aktywnym zaangażowaniu. W ciągu roku zorganizowano także spotkania okolicznościowe, w tym obchody Wielkanocy, Dnia Kobiet, Andrzejek i Wigilii. Seniorzy uczestniczyli w dwóch koncertach okolicznościowych – Koncercie Andrzejkowym i Koncercie Wigilijnym, które wprowadziły ich w radosny i świąteczny nastrój. Dodatkowo wzięli udział w Dniu Seniora zorganizowanym w Gminie Skala. Klub Senior+ prowadził również działania edukacyjne i prospołeczne. W ramach inicjatywy „Poznaj swojego dzielnicowego” seniorzy spotkali się z dzielnicowym z Komisariatu Policji w Skale. Podczas spotkania omawiano kwestie bezpieczeństwa seniorów w ramach ogólnopolskiej akcji „Świadome decyzje – Bezpieczny Senior” oraz zasady bezpiecznego poruszania się pieszych w ramach kampanii „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”. Spotkanie przebiegło w serdecznej atmosferze, a seniorzy podziękowali dzielnicowemu domowym ciastem. Klub aktywnie uczestniczył również w promocji Programu Wieloletniego „Senior+”. Przedstawiciele Klubu w Barbarce wzięli udział w spotkaniu promującym program w Kętach, zorganizowanym na zaproszenie Wojewody Małopolskiego. Seniorzy prezentowali swoje prace rękodzielnicze, wymieniali doświadczenia i inspiracje z uczestnikami z innych miejscowości, a także wysłuchali przemówienia I Wicewojewody Małopolskiego, która podkreśliła znaczenie aktywności osób starszych w życiu społecznym, mówiąc: „Serce zmarszczek nie ma”. Dzięki różnorodnym zajęciom seniorzy mogli wspólnie gotować, piec ciasta, grać w gry świetlicowe, oglądać filmy, śpiewać oraz prowadzić rozmowy, co pozytywnie wpływało na ich kondycję psychiczną i nastrój. Zajęcia rozwijały

zainteresowania, umiejętność współpracy w grupie oraz zapobiegały marginalizacji osób starszych, kreując ich wizerunek jako aktywnych społecznie jednostek. Seniorzy angażowali się także w działania samopomocowe i prospołeczne, w tym wolontariat, uczestniczyli w obchodach świąt państwowych i uroczystościach lokalnych, przy udziale pracowników Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale.

W ramach ww. dofinansowania roku 2025 całkowity koszt zadania publicznego: "Zapewnienie funkcjonowania Klubu „SENIOR+” w Barbarce wyniósł 92 024,56 zł, z czego kwota 42 294,93 zł pochodzi ze środków budżetu państwa, natomiast wymagany wkład własny w wysokości 49 729,63 zł zabezpieczony został ze środków własnych.

13. Pozostała działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2025 roku

W 2025 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, obok realizacji ustawowych zadań pomocowych, prowadził również szereg działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym, integracyjnym i środowiskowym, mających na celu wzmocnienie potencjału rodzin oraz aktywizację społeczności lokalnej.

1. Realizacja projektów socjalnych

Ośrodek realizował autorskie projekty socjalne skierowane do różnych grup mieszkańców, w tym seniorów, dzieci i rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Projekty te miały charakter profilaktyczny i rozwojowy, a ich celem było m.in. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, integracja międzypokoleniowa oraz budowanie więzi rodzinnych.

2. Działania profilaktyczne i edukacyjne

W 2025 roku podejmowano inicjatywy mające na celu:

- podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców,
- przeciwdziałanie przemocy domowej i przemocy rówieśniczej,
- profilaktykę uzależnień,
- promowanie zdrowych relacji rodzinnych oraz empatycznej komunikacji.

Działania te realizowane były m.in. w formie materiałów edukacyjnych, konsultacji indywidualnych oraz spotkań tematycznych.

3. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej

Ośrodek inicjował i współorganizował wydarzenia integracyjne dla mieszkańców gminy, w szczególności dla dzieci, seniorów i rodzin objętych wsparciem. Celem tych działań było:

- wzmacnianie więzi społecznych,
- budowanie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej,
- przeciwdziałanie izolacji społecznej,
- promowanie aktywnego stylu życia.

4. Współpraca instytucjonalna

MGOPS w Skale współpracował z jednostkami samorządu terytorialnego, placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Współpraca ta obejmowała wymianę informacji, wspólne inicjatywy profilaktyczne oraz koordynację działań pomocowych i środowiskowych.

- Współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w ramach akcji charytatywnej „Szlachetna paczka” z terenu Miasta i Gminy Skala do której pracownicy socjalni zgłosili 19 rodzin.
- Współpraca z Fundacją Archezja.
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Piękne Anioły.
- Współpraca z Fundacją Po pierwsze CZŁOWIEK.

5. Doskonalenie zawodowe kadry

Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach tematycznych, co przyczyniło się do zwiększenia jakości świadczonych usług oraz dostosowania metod pracy do aktualnych potrzeb mieszkańców.

Pozostała działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2025 roku stanowiła istotne uzupełnienie zadań ustawowych. Podejmowane inicjatywy miały charakter długofalowy i profilaktyczny, wzmacniając kapitał społeczny gminy oraz wspierając mieszkańców w budowaniu stabilnych, bezpiecznych i odpowiedzialnych relacji rodzinnych i społecznych.

14. Potrzeby Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W oparciu o analizę realizowanych zadań, zgłaszanych potrzeb mieszkańców oraz doświadczenia wynikające z pracy w 2025 roku, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale wskazuje następujące kluczowe potrzeby na rok 2026:

1. rozbudowa infrastruktury okołopomocowej – wzmocnienie pracy pracowników socjalnych o pomoc specjalistów (m.in. terapeuta uzależnień).
2. zapewnienie środków finansowych na szkolenia dla pracowników,
3. realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skała 2022-2028,
4. kontynuowanie działalności Punktu Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą,
5. kontynuacja realizacji programów resortowych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej: "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2026, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2026 oraz „Korpus Wsparcia Seniorów - edycja 2026” na terenie miasta i gminy Skała.
6. zwiększenie oferty pomocowej poprzez udział w programach kierowanych do osób z niepełnosprawnością, osób starszych, samotnych, bezrobotnych,
7. prowadzenie placówek dla osób starszych,
8. zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS,
9. zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie - dotacja i środki własne gminy, zapewnienie posiłku dla najuboższych,
10. podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
11. tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup podopiecznych,
12. wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci.

Realizacja wskazanych potrzeb w 2026 roku pozwoli na utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług, skuteczniejsze reagowanie na zmieniające się problemy społeczne oraz dalsze wzmocnianie

potencjału mieszkańców Miasta i Gminy Skała. Odpowiednie zabezpieczenie organizacyjne i finansowe Ośrodka jest kluczowe dla zapewnienia kompleksowego i profesjonalnego wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

